gemeente Weststellingwerf

Overdrachtsdocument 2018-2022

Presidium

1. Toekomstvisie

Onderstaande is geschreven vanuit grote zorg over het democratisch functioneren van de overheid in het algemeen en de gemeenten in het bijzonder.

Eén van de taken van het presidium is het zich bezighouden met procedures en het functioneren van de gemeenteraad in algemene zin.
De gemeenteraad wordt per definitie gekenmerkt door verdeeldheid. Aan die verdeeldheid ontleent de gemeenteraad, als politiek orgaan, deels zijn bestaansrecht. Tegelijk maakt deze het lastiger om het goed functioneren van de gemeenteraad te bewaken en daarin te vernieuwen.
Gemeenteraden hebben te maken met een toenemend aantal fracties en een toenemend aantal partijen dat nodig is voor lokale meerderheden. Die fragmentatie kan in democratische zin positief uitwerken omdat daarmee de verscheidenheid aan opvattingen die in de lokale samenleving bestaat goed in de raad is vertegenwoordigd. Maar het vermogen van gemeenteraadsleden om tot constructieve samenwerking te komen baart zorgen. Zo bestaat het risico dat politieke polarisatie en spanningen toenemen, wat het voor een raad nog lastiger kan maken om zich als één geheel op te stellen en de benodigde samenwerking tussen fracties te bewerkstelligen. In zo'n situatie zou het presidium, samen met de burgemeester, een veel sterkere rol kunnen (en moeten) spelen in het verbeteren van het functioneren van de gemeenteraad.

Een deels hiermee samenhangend probleem is dat het zgn. dualisme in de praktijk niet of nauwelijks werkt. De deelnemende partijen in de coalitie dekken vrijwel altijd de voorstellen van hun college. De kans dat goede tegenvoorstellen van de oppositie (deels) worden overgenomen door de coalitie, is over het algemeen klein. Dit bevordert de serieuze werkelijke politieke discussie in de raad niet. Dit draagt niet bij aan bevorderen van draagvlak in de samenleving voor de genomen besluiten. Wenselijk zou zijn dat of erkend wordt dat het dualisme door de coalitie/college niet zal worden gehanteerd of dat het dualisme werkelijk wordt toegepast en dat de coalitiepartijen hun rol als echte controleur van het collegebeleid serieus nemen.

De tevredenheid van inwoners over de manier waarop raadsleden hun vertegenwoordigende rol vervullen is niet bijzonder hoog, zo bleek uit het Lokaal Kiezersonderzoek (LKO) 2018 (beoordeling met ene 5,4 op 10-puntsschaal). Inwoners hechten vooral belang aan raadsleden die zich inzetten voor het algemeen belang en voor een goed functionerende lokale democratie waarin het bestuur (alle) inwoners serieus neemt. De ontevredenheid over de democratische proceskwaliteit is met name groot onder lager opgeleiden. Hoewel het primair aan de politieke partijen (en zeker aan raadsleden) is hoe zij hier mee om willen gaan (bijvoorbeeld bij het aantrekken van nieuwe raadsleden), kan het presidium hierin m.i. een rol spelen door het (laten) ontwikkelen van kanalen die meer uitnodigend en toegankelijk zijn, en door hen te (laten) helpen bij het overwinnen van drempels om hun zegje te doen. En dat is meer dan zaken als het BOB model, Gast van de Raad, bestuurlijke vernieuwing e.d. Dit is in het algemeen belang van de raad als geheel (democratischer proceskwaliteit)..

Presidium
2. Maatschappelijk effect
NVT
3. Doel
NVT
4. Kaders
NVT
5. Besluiten
NVT
6. Planning
NVT
7. Dilemma's
NVT
8. Rolverdeling
NVT

René de Klein